ZVEZA DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER
SLOVENIJE
LJUBLJANA, Vidovdanska

Utrip

Zbornice zdravstvene nege Slovenije

INFORMATIVNI BILTEN julij, avgust 1993 ŠT. 7-8

INFORMATIVNI
BILTEN
ZBORNICE
ZDRAVSRVENE NEGE
SLOVENIJE

UTRIP

PROGRAMSKI SVET:

NANA DOMAJNKO
BOJANA FILEJ
PETRA KERSNIČ

GLAVNA IN ODGOVORNA UREDNICA:

VERONIKA KUNSTEK-PRETNAR

LEKTORICA:

DUNJA KALČIČ

NAKLADA:

6000 izvodov
za člane zbornice brezplačno

NASLOV UREDNIŠTVA:

UTRIP
ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE,
LJUBLJANA,
VIDOVDANSKA 9
TELEFON: 061/316-055

Po mnenju Urada Vlade za informiranje z dne 4. 3. 1993, št. 23/71-93 sodi Utrip med proizvode, za katere se plačuje 5% davek od prometa proizvodov.

Tisk: NEJC d.o.o.

Ljubljana: september 1993

Poštnina plačana pri pošti
61102 Ljubljana

Republika Slovenija

Ministrstvo za zunanje zadeve

Minister

Ljubljana, 27. 05. 1993

Spoštovana gospa Holleran,

v imenu Vlade Republike Slovenije in v svojem lastnem imenu v svojstvu podpredsednika Vlade in zunanjega ministra izražam zadovoljstvo ob sprejemu Zveze društev medicinskih sester Slovenije (ZDMS) v Mednarodni svet medicinskih sester - International Council of Nurses (ICN). Prepričan sem, da bo to članstvo veliko doprineslo k poglobitvi strokovnega sodelovanja in povezovanja med ICN in ZDMS Slovenije in k nadaljnjemu razvoju profesije zdravstvene nege.

Vam osebno ter članom sveta želim v bodoče veliko sreče, uspeha in zadovoljstva.

Lojze Peterle

Gospa
Constance Holleran
Izvršna direktorica ICN
Mednarodni svet medicinskih sester

20. KONGRES MEDNARODNEGA ZDRUŽENJA MEDICINSKIH SESTER V MADRIDU 1993

ICN (International Council of Nurses) - mednarodno združenje medicinskih sester je neodvisna, nevladna zveza nacionalnih združenj medicinskih sester in dandanes povezuje več kot milijon in pol medicinskih sester (114 nacionalnih organizacij) po vsem svetu. Ustanovljena je bila leta 1899. Je najstarejša in največja mednarodna profesionalna zveza na področju zdravstva. Od svoje ustanovitve naprej se bojuje za boljše zdravstveno varstvo ljudi in za priznanje vitalne vloge zdravstvene nege znotraj zdravstvenega varstva. Zato tesno sodeluje z vsemi mednarodnimi organizacijami, ki se neposredno ali posredno ukvarjajo z zdravjem, in to po vsem svetu.

Članstvo v ICN pomeni za vsako nacionalno društvo čast, obveznosti in prednosti. Članice lahko sodelujejo pri razvoju sodobne zdravstvene nege in soustvarjajo zasnove in pristope, ki utemeljujejo zdravstveno nego kot profesijo. Članstvo omogoča izmenjavo izkušenj s tistimi, ki so že dosegli avtonomnost profesije zdravstvene nege v svoji državi, ki vplivajo na oblikovanje zdravstvene politike in njeno načrtovanje. Hkrati je prek članstva mogoča izmenjava informacij in vzpodbujanje tistih, ki se bojujejo z osnovnimi težavami, kot so razumevanje zdravstvene nege, priznavanje timskega dela, ter skušajo opredeliti vlogo medicinske sestre v timu. Članstvo v ICN pomeni vključevanje v nove programe, ki pripravljajo medicinske sestre za nove naloge - delo v primarnem zdravstvenem varstvu: preventiva in zdravstvena nega v primeru aidsa, uvajanje sprememb v negovalne regulative ali zdravstveno zakonodajo. Razgovori o medicinskih sestrah in zdravstveni negi na mednarodnoh srečanjih in sprejeti sklepi posredno ozaveščajo tudi vlade posameznih držav, njihova ministrstva za zdravstvo in druge odgovorne organe o prispevku medicinskih sester pri ohranjanju narodovega zdravja. Obveznost nacionalnih druđtev se kaže na povsem materialni ravni. Članstvo je povezano s plačevanjem članarine za posamezno članico enkrat letno. Nematerialna obveznost pa pomeni ohranjanje in krepitev ugleda mednarodne sestrske organizacije v svetu.

Uvod se mi je zdel potreben za boljše razumevanje tega, zakaj si je ZDMSZTS (Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije) tako zelo prizadevala za sprejem v ICN. Priprave, ki so trajale več mesecev, vključujoč pogoje, ki smo jih morali izpolniti (in jih je odbor nacionalnih predstavnic tudi preveril), so zahtevale veliko časa, razgovorov, uradnih sestankov, materialnih stroškov in entuziazma celotnega predsedstva ZDMSZTS. Na slavnostni otvoritveni prireditvi, 26. 6. 1993, smo bili uradno sprejeti skupaj s še devetimi nacionalnimi društvi. Vsi udeleženci kongresa

in njihovi spremljevalci so bili vabljeni na svečani del otvoritve, ki je bila v prostranem in privlačnem Amfiteatru v Campo de las Naciones. Po slavnostnem mimohodu predstavnic članic so se vrstili pozdravni govori gostitelja - predsednika španskega združenja medicinskih sester, španskih vladnih predstavnikov in predsednice INC-a. Sledil je uradni sprejem novih članic, katerim je predsednica ICN-a izročila članske listine skupno z dobrimi željami za sodelovanje in napredek.

Za slovenske medicinske sestre in zdravstvene tehnike je bila to uresničitev dolgotrajnih prizadevanj in želja. Številne prisotnosti in burne ovacije kolegic in kolegov, ko so najavili prihod slovenske delegacije, so presenetili ogromen avditorij, in ta homogenost je bila tudi eden izmed znakov, po katerem so prepoznavali slovensko zvezo in Slovenijo. Res je, da Slovenija ni bila povsem nepoznana - imeli smo kar nekaj dobrih in prisrčnih znanstev že iz prejšnjih let, prav gotovo po zaslugi predsednice nekdanje jugoslovanske zveze (SDMSJ) gospe Vere Grbec in sekretarke Veronike Kunstek-Pretnar - vendar pa je bilo potrebno še veliko osebnih stikov, da so vsaj nekatere neevropske članice dobile jasnejšo predstavo o Sloveniji.

K promociji Slovenije je veliko pripomogel tudi propagandni material. Darila ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije in zunanjega ministra gospoda Lojzeta Peterleta smo izročili gostitelju, predsedniku španskega združenja M. Gonzalez Juradu in izvršni sekretaki ICN Constance

Holleran. Oba sta nam zagotovila osebno pomoč in podporo pri uveljavljanju in razvijanju profesije zdravstvene nege v Sloveniji. Veliko razumevanja in pripravljenosti je pokazala tudi Steklarna Rogaška Slatina, predvsem njen generalni direktor, gospod Jože Pelko. Z njihovimi značilnimi izdelki smo obdarili članice CNR (svet nacionalnih predstavnikov). Majhne pozornosti so našim do sedaj bežnim poznanstvom odprle pot v prijateljske odnose.

Dvajseti kongres ICN ("Združeni za kvaliteto") v Madridu je trajal od 20. do 25. 6. 1993. V tem tednu so bile načrtovane različne dejavnosti, ki so se odvijale ves dan. V okviru kongresa je bilo organizirano tudi delovno posvetovanje CNR - svet nacionalnih predstavnikov (Council of National Representatives), ki je vodilno telo ICN. Sestavljajo ga po dva predstavnika nacionalnega združenja: predsednik, ki ima pravico do glasovanja in sekretar. Slovensko zvezo sva zastopali predsednica Nana Domajnko in sekretarka Petra Kersnič.

Na tridevnem delovnem sestanku smo poslušali poročila predsednice ICN, izvršne sekretarke in poročila raznih delovnih skupin, obravnavali in sprejeli številne resolucije (le-te bodo predstavljene v naslednjih številkah Utripa). Predstavljen je bil tudi program za to štiriletno obdobje.

Sklenjeno je bilo, da bo prihodnje zasedanje CNR od 17. 9. do 22. 9. 1995 v Harare (Zimbabwe).

Enaindvajseti kongres ICN bo od 15. 6. do 20. 6. 1997 v Kanadi, Vancouver.

Velik del časa je bil namenjen obravnavi kandidatov za novo vodstvo ICN in volitvam.

Za boljšo predstavo predstavljam shemo vodstva ICN:

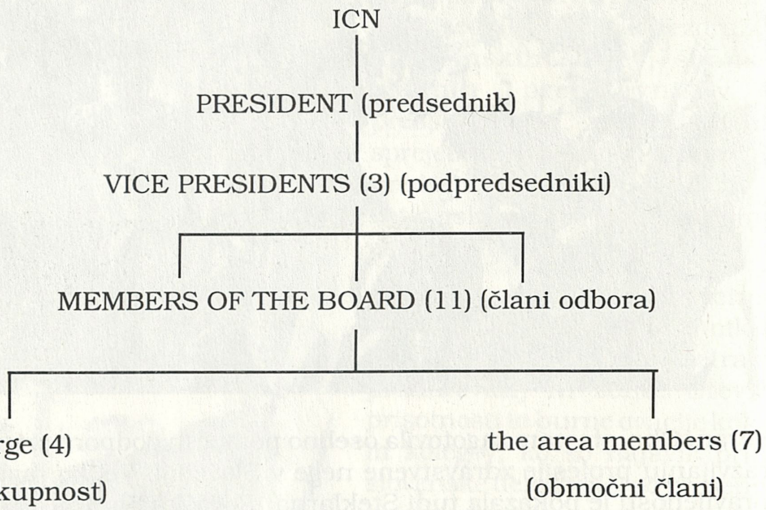

Nova predsednica ICN je dr. Margaretta Madden Styles (ZDA(.

Podpredsedniki: 1. Inger Ohlsson (Švedska)
2. M. Gonzalez Jurado (Španija)
3. Gay Eilliams (Nova Zelandija)

Odbor: Alice Gaumgart (Kanada)
Noriko Katada (Japan)
Shehnavaz Talib (Kenija)
Yvone Pilgrin (Trinidad & Tobago)
Serara S. Kupe (Bostvana)
Moriah Galili (Izrael)
Cecile Fontaine (Belgija)
Lucille Joel (USA)
Eleane I. Hunte (Barbados)
Tassana Boontong (Tajska)
Soon-Ja Kim (Južna Koreja)

V času kongresa smo se tudi srečali s študenti zdravstvene nege iz 17 držav. Svoje poročilo je prispevala tudi Sekcija študentov Zdravstvene nege pri ZDMSZTS (predsednica Mojca Požeg). Prispevek je bil zelo odmeven in pohvaljen. Poročilo bo objavljeno v eni od naslednjih številk Utripa.

V sklopu kongresnih aktivnosti je organizacijski odbor pripravil tudi prodajno razstavo daril, ki so jih prispevale članice ICN. Razstavljeni so bili zanimivi izdelki domače obrti različnih držav, pa tudi izdelki medicinskih sester, ki se uveljavljajo na različnih področjuh umetnosti, predvsem likovne. Izkupiček te razstave je šel v posebni sklad ICN.

Naša zveza je podarila sliko upokojene medicinske sestre Zofije Skorčič. Delo je vzbudilo veliko zanimanja in občudovanja.

ZDMSZTZ se je javnosti predstavila tudi s posterjem, ki sta ga pripravili naši kolegici ga Veronika Kunstek-Pretnar in ga Marina Velpič. Zaradi estet-skega videza je privabil veliko obiskovalcev. Kratka zgodovina naše zveze - prehojena pot, sedanje stanje in vizija za prihodnost - je vzbujala zanimanje pri številnih obiskovalcih. Deležni smo bili veliko spodbudnih nasvetov in dobrih želja pri uresničevanju postavljenih ciljev.

Predsednica ZZN Slovenije

Nana Domajnko

Iz Govora predsednice Mo-Im Kim

Dr. Mo-Im na tem kongresu zaključuje svoj uspešen in ploden štiriletni mandat enaindvajsete predsednice MZS.

V tem času, pravi predsednica, so bile razmere na svetu precej kaotične. Kot je dejala, "vojne, suša, vulkanski izbruhi, potresi in epidemija aidsa, porajanje novih držav in razpad starih ter gospodarska kriza v številnih državah so le nekateri razlog, ki nalagajo sistemom zdravstvenega varstva izredne naloge.

Dr. Kimova opozarja, da morajo biti medicinske sestre zaradi vseh teh pritiskov povezane in močne, da bo slišati njihov glas pri preoblikovanju sistemov zdravstvenega varstva.

"Zdravstvena nega je ključna v sistemu zdravstvenega varstva in tudi njen finančni prispevek se potrjuje z dneva v dan. Medicinske sestre bi morale biti sposobne s svojim strokovnim znanjem in izkušnjami odločno uveljavljati in braniti svoje mesto," pravi dr. Kimova. "Toda sestre morajo povzdigniti glas in jasno izraziti svoja hotenja in želje, če hočejo prepričati javnost o svojem pomembnem prispevku."

Sračanja s sestrami med obiski v več kot štiridesetih državah so ji bila v največje veselje med njenim predsednikovanjem. Kimova poroča, da je dobro polovico časa porabila za mednarodne zadeve in čeprav zapušča svojo funkcijo, bo prav gotovo še naprej aktivna v zdravstveni negi in globalni mreži zdravstvenega varstva. Na vprašanje, na kateri svoj prispevek je kot predsednica najbolj ponosna, odgovarja, da je to predvsem Strateški načrt, ki so ga na tem kongresu skupno proučili in ocenili, pa tudi opravljeno delo pri vodenju in upravljanja na področju zdravstvene nege, številne uporabne publikacije MSZ v zadnjih štirih letih, posebno pa še izredni dosežki Constance Holleran in osebja MSZ.

Ideologinja Kirsten Stallknecht spodbuja medicinske sestre, da se spopadajo s težavami

Danes se medicinske sestre ne morejo več izogibati konfliktom. Po mnenju vodilne nordijske sestre Kirsten Stallknecht, se morajo sestre spopadati z neprijetnimi in težavnimi dejstvi. Spoznati in zavedati se morajo, da je ta konfrontacija nujna za napredek stroke in zagotavljanje kakovosti.

Ga. Stallknecht, uspešna borka za socialno in ekonomsko blaginjo iz Danske, je na ponedeljkovem srečanju poudarila predvsem potrebo po boljši organiziranosti in povezanosti medicinskih sester v stroki, in to v okviru svojih nacionalnih sestrskih organizacij. "Enotnost za kvaliteto" - geslo letošnjega kongresa, je tudi glavni cilj MSZ od njenega nastanka, čeprav to morda ni bilo tako jasno izraženo, pravi ga. Stallknecht. Sestre so po tradiciji povezovale življenjske vrednote. V ospredju je bila vedno skrb za bolnika, same pa so stale v ozadju in se nikoli niso javno in glasno zavzemale za svoje pravice ali se bojevale za širše družbeno priznanje svojega dela.

Po besedah Stallchnechtove so danes razmere v svetu, torej tudi na področju zdravstvenega varstva, veliko bolj zapletene, to pa, seveda, zahteva tudi spremembe v pristopu k zdravstveni oskrbi in negi. Poleg tega se je spremenila tudi narava zdravstvene nege, ki prav tako postaja visoko strokovna, kompleksna, individualizirana in holistična. Ta sprememba njene vsebine ni bila enkratna ali preprosta. Treba je bilo oblikovati enotne pristope in nove cilje in si prizadevati za spremembo vrednot.

Čeprav so delo medicinskih sester pogosto pojmovali in opisovali kot umetnost, kot "poezijo življenja", nam je danes vsem jasno, da zdravstvena nega zahteva posebno izobrazbo, izdelane teorije, ki temeljijo na raziskovalnem delu; potrebni so standardi za izobraževanje in delo skupaj s kodeksom etike poklica. Potrebe današnjega časa narekujejo tudi izdelavo ekonomskega in socialnega programa za izvajalce ter oblikovanje varovalnih mehaizmov in vodenja.

Stallknechtova meni, da je zdravstvena nega še danes prežeta z idejami o humanosti in ideali. "Toda prišel je čas, ko moramo jasno oblikovati svoje cilje in predstaviti zahteve, kar zadeva medicinske sestre in tudi razmere za delo. Vztrajati je treba na kakovostni izobrazbi. Dokazati moramo, da pri obračunavanju porabljenih sredstev ni pomemben samo denar, marveč tudi kvaliteta življenja tistih, ki trpijo zaradi bolezni in tistih, ki jim lajšajo trpljenje.

Potrebna strokovna usposobljenost za kakovostno zdravstveno nego

Stotine sester se je udeležilo prve kongresne plenarne seje, da bi slišale Joyce Kadandara iz Zimbabveja in Christine Hancock iz Združenega kraljestva, ki sta govorili o kakovosti vodenja in upravljanja na področju zdravstvene nege.

Ga. Kadandara je poudarila, da morajo tudi medicinske sestre hoditi v korak s časom in se naučiti uspešnega, učinkovitega vodenja v okviru omejenih virov in za to pridobiti ustrezne sposobnosti. Po mnenju ge. Kadandara, sestram ni uspelo prevzeti vodilnih vlog pri iskanju socialnih in ekonomskih sprememb v zdravstvenem varstvu. "Sprašujem se, kdaj bo tudi ta "slepa boginja", kot bi lahko poimenovali zdravstveno nego, prestavila svoje sile v prvo prestavo in pričela vplivati na promet na glavnih poteh zdravstvene nege", pristavlja Kadandarjeva.

Christine Hancock iz Združenega kraljestva opozarja, da se "ženska in podrejena narava" zdravstvne nege v zadnjem stoletju đe danes izraža v nizkem plačilu in poklicni nemoči. V Združenem kraljestvu je imela "nerodna izvedba" kliničnega hierarhičnega sistema, po katerem naj bi medicinske sestre nagrajevali po spretnosti in odgovornosti, v številnih primerih prav nasproten učinek.

"Taki problemi nedvomno vplivajo tudi na delo v praksi. Nizki osebni prejemki, nizka morala in motivacija, slabe delovne razmere - vse to slabo vpliva na kakovost zdravstvene nege", pravi Christine Hancock.

"Edini način, kako doseči višjo kakovost, je boljše plačilo za opravljeno delo, večja učinkovitost in delavnost. Delovna sila, ki je dragocena in ki je ustrezno cenjena, je največje bogastvo sleherne organizacije".

Svet nacionalnih predstavnikov nastopa proti nasilju nad medicinskimi sestrami

Napadi na medicinske sestre naraščajo. Številne dežele poročajo o napadih, spolnem nadlegovanju in nasilju. O tem problemu so bili seznanjeni tudi udeleženci kongresa na srečanju v okviru sklepne diskusije.

Sklenjeno je bilo, da je potrebno izdelati celovit program izobraževanja in varnostnih ukrepov. Nujno je treba podpreti medicinske sestre, kadar iščejo zakonsko zaščito in pridobiti delodajalce za sodelovanje pri zagotavljanju ustreznih odnosov na delu.

Predstavnik Irske PJ Madden je predstavil sklep, ki poziva vse dežele članice v aktiven boj proti naraščajočemu nasilju, s čimer, kot pravi, že močno zamujamo.

PJ Maiden meni, da je spolno nadlegovanje na delu del zlorabljanja, ki so ga sestre pač prenašale in o katerem je bilo težje spregovoriti, kot ga trpeti.

Z "zakonskim osnutkom pravic", ki naj bi ga izdelale irske medicinske sestre, bi bile sestre bolj zaščitene. Predstavnik Irske je pozval tudi predstavnike drugih dežel, da se glede pravic medicinskih sester pozitivno opredelijo.

V študiji, ki so jo izvedli v Ontariu, Kanadi, je 59% medicinskih sester poročalo o fizičnih napadih v času svoje delovne dobe, 85% jih je prisostvovalo napadom ali pa so slišale zanje. Študija s Teksaške tehnične univerze (Texas Tech University) ugotavlja, da so zdravniki besedno nadlegovali 97% medicinskih sester.

Predstavnica iz El Salvadorja je poudarila, da tudi sestre same povzročajo težave drugim medicinskim sestram. "Vsi smo odgovorni za to vrsto zlorabe," je bilo njeno mnenje. Iz Argentine pa so poročali, da nasilje v njihovi deželi narašča in vprašali so ali se omenjeni sklep nanaša na oba spola. Poročajo namreč, da so žrtve nasilja in spolnega nadlegovanja prav tako tudi moški.

Avstralska predstavnica bi želela, da se k omenjeni resoluciji sprejme amandma, s katerim bi obvezali delodajalce zagotavljati zdravo in varno delovno okolje.

Dame Sheili Quinn so podelili Reimanovo nagrado

Dame Sheila Quinn iz Združenega kraljestva je dobitnica nagrade Christiane Reimanove za leto 1993. To nagrado pogosto imenujejo tudi "Nobelova nagrada za sestrstvo".

Nagrado v višini $ 60.000 (7.500.000 španskih pezet) so Quinnovi izročili na svečanem otvoritvenem srečanju kongresa.

Komisija MSZ je utemeljila izbiro kandidatke za nagrado z "njenim prispevkom k uveljavljanju in razvoju poklica zdravstvene nege na regionalnih, narodnih in mednarodnih ravneh", kar je v resnici pomemben prispevek.

Dame Sheila Quinn priznava, da je delo na področju sestrstva v mednarodnih merilih njena primarna naloga, ki jo predano opravlja.

Dobitnica Reimanove nagrade, Dame Sheila Quinn, sledi korakom velikih vzornic - ameriških dobitnic te nagrade, Virginie Henderson (1985) in Dame Nite Barrow (1989). Slednja je sedaj celo glavna guvernerka Barbadosa.

Študenti na študentski skupščini so izrazili željo, da se njihovi glasovi slišijo

Štiristo študentov iz sedemnajstih dežel se je zbralo na MSZ študentski skupščini. Julie McGee iz ZDA je predsedovala tej skupščini, Eva Fors iz Švedske je bila v vlogi poročevalca in Sherry Biscope iz Kanade je bila skupščinski predstavnik.

Na študentski skupščini so bila predstavljena poročila iz Bahamov, Brazilije, Kanade, Danske, Francije, Nove Zelandije, Slovenije, Španije, Švedske, Trinidada, Združenega kraljestva ter Združenih držav Amerike.

Študentje so v svojih poročilih izpostavili predvsem probleme:

- zmanjševanje števila delovnih mest in možnosti zaposlitve v razvitih državah,
- financiranje izobraževanja medicinskih sester,
- neustrezno sodelovanje dekanov fakultet in drugih vodilnih delavcev pri uvajanju študentov v profesionalno zdravstveno nego,
- potreba po popolni univerzitetni izobrazbi, ki je v bodočnosti nujna za izvajanje praktičnega dela (sedma stopnja),
- oblikovanje študentske organizacije, ki bi zastopala potrebe in zahteve študentov (v deželah, kjer takih organizacij še ni).

Študenti so zaskrbljeni, ker po njihovem mnenju sami nimajo možnosti vplivanja na politiko odločanja v okviru MSZ. Strategija, ki jo priporočajo, je vzpodbujanje dežel članic MSZ, da predložijo predstavnikom MSZ ustrezne resolucije, ki zadevajo ta problem.

Na študentski skupščini so svoje prispevke predstavili Jac Taffnel (Nova Zelandija), Vanelle Prisila de Camilo (Brazilija) in Lizbeth Esperson (Danska). V prosti diskusiji, ki je sledila poročilom, so obravnavali vlogo študentov v nacionalnih sestrskih zvezah (NSZ), v kongresni sestrski delegaciji in Mednarodni sestrski zvezi (MSZ). Tu bi se študenti lahko udeležili razprav o možnosti kontrole nasilja in besednega nadlegovanja bolnikov in tudi osebja. Na teh mestih se oblikuje tudi podoba medicinske sestre in študentov zdravstvene nege ter vsebina zdravstvene nege. Študenti želijo na teh forumih sodelovati tudi v diskusijah o zagotavljanju kvalitete zdravstvene nege, kjer naj delo v praksi temelji na razširjenem in poglobljenem teoretičnem znanju.

ZVEZI DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE,

v imenu Mednarodnega sestrskega sveta želimo izraziti svojo prisrčno zahvalo vaši organizaciji za čudovita darila umetne obrti, ki ste jih poklonili Mednarodnemu svetu sestrske fundacije za prodajo na dvajsetem kongresu Mednarodne sestrske zveze, ki je potekal od 20-25 junija 1993 v Španiji.

Uspeh prodaje izdelkov umetne obrti prav gotovo potrjuje visoko kvaliteto podarjenih izdelkov in kaže tudi na radodarnost darovalcev.

Vaš prispevek visoko cenimo in tako bomo tui z vašo pomočju podpiral in utrjevali zdravstveno nego in oskrbo po svetu. Upamo, da bo vaša organizacije tudi v bodoče podpirala prizadevanja Mednarodnega sveta sestrske fundacije

S spoštovanjem
Constance Holleran
Izvršilni direktor
Mednarodni svet sestrske fundacije
12. avgust 1993

STROKOVNI SEMINARJI DOMA ...

VABIMO VAS

na dvodnevni strokovni posvet Pediatrične sekcije Zbornice zdravstvene nege Slovenije

OTROK S TEŽAVAMI, NJEGOVISTARŠI IN MEDICINSKA SESTRA

7. in 8. oktober 1993 v Hotelu ASTORIA Bled

Program:

Četrtek, 7. oktober 1993

10.00	UVODNI POZDRAV
11.00	Stanislava Jensterle-Kušar:
12.00	Anica Kos-Mikuš: Vplivi otrokovega temperamenta na razvoj in odnose s starši
13.00 - 15.30	KOSILO

5.30	Vera Slodnjak:
	Otrok po kraniocerebralni poškodbi
6.30	Milena Skubic:
	Izkušnje iz Svetovalnice za zdravo in srečno mladostništvo (Kaj lahko svetuje medicinska sestra v primeru zgodnje nosečnosti adolescentke?
	Zora Burnik:
	Najpogostejše čustvene težave v obdobju odraščanja
	(Strah za zdravje).
7.45	ODMOR - KAVA
8.00	Ogled filma "Kam naj grem?"
	Angleški barvni film na temo spolne zlorabe

Petek, 8. oktober 1993

8.00	Nataša Končnik, Vida Ribičič:
	Spolna zloraba otrok in možnosti pomoči
10.00	Maja Vodopivec:
	Psihološki vidiki poseganja po drogah
11.00	ODMOR - KAVA
11.30	Katja Bašič
	Otrok - žrtev kaznivega dejanja in policijski postopek
12.30	Branka Stare-Ravnik:
	Prikaz dela Centra za socialno delo na področju obravnave otrok s težavami

OBVESTILA:

Predavanja in prenočišča bodo v Hotelu Astoria Bled ali Hotelu Jelovica

Prijave za hotelske rezervacije sprejema Kongresno-turistična agencija Albatros na prijavnicah, ki so priložene ali po FAXU štev. 064-76-319.

Kotizacija za dvodnevni seminar znaša 5.000 SIT. Udeleženci jo lahko plačajo na žiro račun: 50101-678-48641, z obvezno oznako "Za pediatrično sekcijo" ali eno uro pred pričetkom posveta.

Vse dodatne informacije dobite pri predsednici Pediatrične sekcije, Mojci Stojan, Splošna bolnica Jesenice, Pediatrični oddelek, tel. štev.: 81-541, int. 318.

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE
PEDIATRIČNA SEKCIJA
Bled, 7. in 8. oktober 1993

MEDNARODNA KONFERENCA ŠTUDENTOV ZDRAVSTVENE NEGE

Sekcija študentov zdravstvene nege Slovenije (Slovenian Nursing Student Union) organizira mednarodni kongres študentov zdravstvene nege (Professional Conference and Annual General Meeting of European Nursing Students), ki bo potekal med 27. 9. 1993 in 2.10. 19993. Kongres bo poteka v dveh delih in sicer:

1. del: od 27. 9. 1993 do 29. 9. 1993 - Proffesional Conference

2. del: od 30. 9. 1993 do 2. 10. 1993 - Annual General Meeting

V prvem delu bo poleg otvoritvene slovesnosti govora o komunikaciji na splošno, verbalni in neverbalni komunikaciji, komunikaciji v zdravstvenem timu, načrtovan pa je tudi ogled Kliničnega centra in Onkološkega inštituta sledi poročanje in diskusija po ogledu, popoldan pa bo sledilo predavanje o uporabi računalnika v zdravstveni negi. Zadnji dan prvega dela kongresa je namenjen izletu po Sloveniji.

Drugi del kongresa je namenjen srečanju predstavnikov evropskih študentskih organizacij zdravstvene nege, ki delujejo v EEvropski zvezi študentov zdravstvene nege (European Nursing Student Union - ENSG).

Predavatelji na konferenci so študenti zdravstvene nege ter strokovnjaki na določenih področjih komunikacije.

Kotizacija za domače udeležence kongresa znaša 1.500,00 SIT. Vplačat jo lahko na žiro račun: 50101-678-48641 za SEKCIJO ŠTUDENTOV ZDRAVSTVENE NEGE.

Sekcija študentov zdravstvene nege Slovenije
(Slovenian Nursing Student Union)
KOMISP - Mednarodna pisarna ŠOU
Kersnikova 4, 61000 Ljubljana
Tel.: 318-564
Fax.: 319-448

PRVI SIMPOZIJ LIGE PROTI EPILEPSIJI SLOVENIJE Z MEDNARODNO UDELŽBO

Prireditelj

Liga proti epilepsiji Slovenije

Organizacijski odbor

Igor M. Ravnik (predsednik), Bogdan Lorber in Zbonka Rener Pimec (tajnika), Dušan Butinar, Boštjan Čebular, Jože Grošelj, Maja Jekovec, Veselko Ojo, Franc Vajd, Ljubica Vrba, Anamarija Ziherl, Tomaž Žgur, Tone Žakelj (člani)

Programski odbor

Vinko Dolenc, Martin Janko, Tine S. Prevec, Igor M. Ravnik

SPLOŠNE INFORMACIJE

Kraj: Cankarjev dom, kongresni in kulturni center, Ljubljana

Naslov: dr. Igor M Ravnik
Center za epilepsije otrok in mladostnikov
Pediatrična klinika, Vrazov trg 1, 61104 Ljubljana
Tel. (061) 124-124, Fax.: (061) 310-246

Čas: 24. september (petek)- 25. september (sobota), 1993

Uradni jezik: slovenski, angleški

Rok: za oddajo povzetkov 30. junij 1993
za prijavo in hotelske rezervacije 30. junij 1993

STROKOVNI PROGRAM

Uvodno predavanje:

Prof. Harry Meinardi: Epileptology in Modern Medicine

Teme simpozija:

Tema 1: Nevrokirurgija in epilepsija (angl.)
Tema 2: Epilepsija v osnovnem zdravstvu (slov.) okrogla miza
Tema 3: Vožnja motornih vozil in epilepsije (slov.) okrogla miza
Tema 4: Novosti v diagnostiki in terapiji (angl.)
Tema 5: Proste teme (slov., angl.) posterji, video

Program skupin za samopomoč:

Tema 6: Srečanje skupin (slov.)

Tema 7: Kako napraviti video o epilepsiji (angl.)
Tema 8: Forum bolnikov (slov.)
Tema 9: Izobraževanje o epilepsiji (slov.)

Vabljeni predavatelji:

H. Meinardi (Heemstede), P. Chauvel (Rennes), V. Dolenc (Ljubljana), C. Binnie (London), C. Polkey (London), M. Jones Gotman (Montreal), F. Andermann (Montreal), C. Chiron (Paris), A. E. H. Sonnen (Breda), T. Reynolds (London), G. Hosking (London),, D. Kasteleijn (Heemstede), C. Sackellares (Michigan), A. Perret (Paris), P. R. M. Bittencourt (Curitiba).

Vabljeni diskutanti:

Predstavniki centralnoevropskih in vzhodnoevropskih Lig proti epilepsiji.

Predavanja in diskusije:

Vabljeni predavatelji in diskutanti (teme 1-5, tema 8).

Predstavitve s posterji:

Predstavitve ob posterjih ter 2 min. predstavitve izbranih posterjev v dvorani (teme 1-5).

Video predstavitve:

5 min. (tema 5)

Navodila za pisanje povzetkov:

Rok za oddajo povzetkov (v angleškem ali slovenskem jeziku) je 30. junij 1993. Zaželjen je zapis na disketi 5.25" ali 3.5"v ASCII formatu. Lahko jih pustite v originalnih formatih, če so bili urejeni s programi Microsoft WWord, Winword, Wordstar ali WordPerfect.

Publikacije:

Prispevki vabljenih predavateljev bodo objavljeni kot suplement Medicinskih razgledov, ki jih indeksira Biological Abstracts, Biomedicina Slovenica, Bowker International in Chemical Abstracts. Vsi drugi prispevki bodo objavljeni v posebni publikaciji simpozija.

Med simpozijem bo na ogled razstava medicinske opreme in farmacevtskih izdelkov.

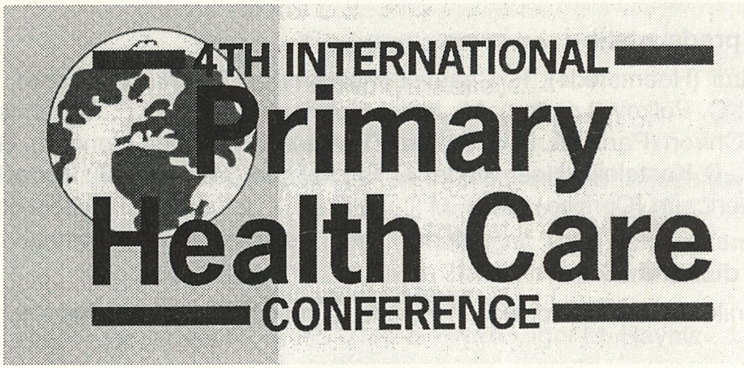

Primary Health Care in a Changing World

Kennsington Town Hall, London

June 1-3, 1994

CALL FOR PAPERS

Nursing Times and Community Outlook are delighted to announce the 4th International Primary Health Care Conference. This exciting conference will look at the many health issues affecting communities, both urban and rural, throughout the world.

Recent social, political and economic changes have presented challenges to primary health care providers which, at the same time means the emphasis on promoting health is greater than ever before.

The conference plans to provide a forum where these crucial issues can be discussed, and good pratice shared by delegates from different countries and cultures.

Papers are invited for the 4th International Conference on Primary Health Care. Any one wanting to present a paper/poster at conference should submit an abstract to the steering committee, followinng the guidelines. Each speaker will be allowed 20 minutes plus 5 minutes for questions. Abstracts can cover any aspect of primary health care, but preference will be given to those reflecting the main themes of the conference:

- Epidemiological trends
- Preventative health care
- Community health prootion
- Economical and social pressures affecting health
- HIV/AIDS
- Child health
- Women's health issues
- Developments in education and training for primary and community health care
- Cultural issues
- Ageing populations
- Mental health
- Men's health issues

Papers may cover clinical and community practice, innovations, research, education and management. Your paper will also be considered for publication in Nursing Times or Community Outlook.

❀ ❀ ❀

KOLABORATIVNI CENTER SZO ZA PRIMARNO ZDRAVSTVENO NEGO

WHO COLLABORATIVE CENTRE FOR PRIMARY HEALTH CARE NURSING

Vesti:

Naš Center je izdal priročnik Uvod v študij negovalnih diagnoz. Cena priročnika je 700 SIT. Naročite ga v Kolaborativnem Centru SZO za primarno zdravstveno nego. Ul. Talcev 9, 62000 Maribor ali po tel: 062 20866

❀ ❀ ❀

❀ ❀ ❀

Ker je pred časom pošel učbenik PROCES ZDRAVSTVENE NEGE, ga bomo ponatisnili.

Natančne cene zanj še nimamo, v prednaročilu pa bo za 10% cenejši.

Ker smo bili opozorjeni, do so nekateri učbenik fotokopirali, bomo s ponatisom pohiteli, saj je material last Svetovne zdravstvene organizacije in je v priročniku izrecno navedeno, da razmnoževanje v kakršnikoli obliki ni dovoljeno.

Prednaročila pošljite na Kolaborativni center SZO za primarno zdravstveno nego v Mariboru, Ul. Talcev 9.

❖ ❖

Draga kolegica!

Ali se še spomiš točnega datuma svoje diplome? Kaj ko bi se po 25. letih spet srečale?

Želimo, da se vse, ki ste diplomirale leta 1968 na Višji šoli za zdravstvene delavce v Ljubljani - Oddelek za zdravstveni nego (mentorica gospa M. Furlan), čimprej oglasite po telefonu na številko 061-120-018 ali pisno na naslov:

Marina Velepič, Onkološki inštitut, 61000 Ljubljana, Zaloška 5.

Vidimo se koncem meseca septembra!
Organizacijski odbor

❖ ❖

V prejšnji številki UTRIPA nam je tiskarski škrat nekajkrat ponagajal, za kar se bralkam in bralcem vljudno opravičujemo!

❖ ❖

Na jugu Španije so nasadi rastline, katere znanstveno ime je ALOE BARBADENSIS MILLER in sodi v veliko družino lilij.

ALOE BARBADENSIS MILLER VSEBUJE NAJVEČ TERAPEVTSKIH SESTEVIN iz katerih proizvajalec pridobiva izvleček 100% soka za izdelavo LIMIJE PRODUKTOV NA NARAVNI OSNOVI.

Produkti ALOE VERA se uporabljajo za večanje odpornosti organizma, stimulirajo naravno zaščito telesa, delujejo baktericidno, pospešujejo obnavljanje povrhnjice kože, zaustavljajo krvavitve, delujejo protivročinsko in protivnetno, delujejo kot anastetik na tkivo in na področje, kjer smo jih uporabili.

Ponudimo vam lahko preko 23 produktov, katerim je osnova 10% čisti stabiliziran sok ALOE VERA pridobljen s hladnim postopkom.

Proizvodi se prodajajo preko demonstratorjev, ki vam svetujejo pri odločitvi in vam posredujejo tudi vse ostale informacije o produktih.

V primeru, da želite sodelovati z nami ali pa se zanimate za nakup naših produktov nas pokličite in z veseljem se bomo pogovorili z vami.

Zastopnik za Slovenijo:

NUTEX d.o.o. Ljubljana

Tel. 061/444-577

TURBO-PROT

nov pripomoček za čiščenje
zobnih protez in ortodontskih aparatov

Nabiranje zobnih oblog in zobnega kamna ter obarvanje zob poteka na protezah zelo podobno kot na pravih zobeh, zato je ustrezna higiena protez še kako pomembna. Ljudi s protezami najpogosteje skrbi, da jim ne bi obloge na protezah povzročale neprijetnega daha iz ust in obarvala zob.

Izsledki mnogih raziskav potrjujejo, da so obloge na protezi pogosto vzrok obolenjem ustne sluznice oziroma sluznice dlesni. Vnetja, kot so protezni stomatitis, vnetna papilarna hiperplazija in kronična kandidijaza, so lahko posledica slabo prilegajoče se proteze in s tem povezanimi stalnimi poškodbami sluznice kot tudi nezadostnega čiščenja protez.

Nastanek zobnih oblog na protezah preprečimo, če proteze po vsakem obroku očistimo in sproti z nih odstranimo ostanke hrane. Vsaj enkrat na dan pa je potrebno proteze temeljito očistiti in z njih odstraniti potencialno nevarne obloge, ostanke hrane in obarvane madeže. Za ta namen so na voljo tudi posebna čistilna sredstva za proteze. Delujejo bodisi kemično ali abrazivno.

Učinkovine v kemočnih čistilnih sredstvih so alkalni peroksidi, alkalni hipokloriti in razredčene kisline. Ta čistilna sredstva so navadno v obliki tablet in praškov, ki jih dodamo vodi, v kateri manakamo obloge, nekatera tudi zobni kamen, odstranjujejo barvne madeže na protezah in delujejo baktericidno ter fungicidno. Vendar pa imajo nekatera od teh sredstev pri pogosti uporabi tudi škodljive stranske učinke (korozija kovinskih delov proteze, obeljenje površine proteze iz akrilne smole, pri politju lahko poškodujejo oči, kožo in obleko).

Abrazivna čistilna sredstva v obliki past, gelov ali praškov vsebujejo podobne sestavine kot običajne zobne paste. Način njihovega delovanja je mehanično odstranjevanje oblog in ostankov hrane s površine proteze.

TURBO-PROT^{R} je nov pripomoček namenjen sprotnemu čiščenju zobnih protez in snemljivih ortodontskih aparatov po posameznem obroku kot tudi dnevnemu temeljitejšemu čiščenju. Komplet vsebuje enodelno plastično posodo za spiranje protez s tekočo vodo in stekleničko s čistilno raztopino.

Posoda za spiranje protez je oblikovana tako, da omogoča vrtinčenje vode, ki priteka vanjo skozi vodovodni pipi prilagojeno odprtino na pokrovu. Ostanke hrane na protezah spere vodni tok skozi režo na dnu posode. Protezi

sta postavljeni v posodi v navpičnem položaju, zato je učinek spiranja na obe enak, kar je ena od prednosti te posode.

Posebnost TURBO-PROT[R] posode v primeri z drugimi je v tem, da je narejena iz enega samega dela, zato sta pri slučajnem padcu posode na tla protezi v njej zaščiteni pred morebitno poškodbo. Sam pokrov pa ima še posebno varnostno zaporo. Zaradi priročnosti je posoda uporabna tudi na poti.

Za dnevno temeljito čiščenje protez je na voljo še posebna raztopina, ki vsebuje pralno aktivne učinkovine, etanol, bakteriostatik in druge dovoljene sestavine. V tej raztopini namakamo proteze, ki smo jih prej sprali s tekočo vodo, približno deset minut, da jih razmastimo in dezinficiramo, nakar jih ponovno dobro speremo s tekočo vodo. Lahko pa v njej hranimo proteze čez noč.

Potrebno količino (10 ml) raztopine za enkratno čiščenje protez enostavno odmerio s stiskom vsebine stekleničke v njen dozirni del. Raztopina nima škodljivih učinkov na proteze ali ortodontske aparate.

TURBO-PROT[R] je na voljo v kompletu ali kot posamezne stekleničke s po 300 ml čistilne raztopine.

Nastanek zobnih oblog in nabiranje zobnega kamna lahko zanesljivo preprečimo le z rednim čiščenjem protez po obroku in občasni uporabi posebnega čistilnega sredstva.

LEKOVA DOMAČA LEKARNA JE ZDRUŽILA SODOBNO ZNANJE IN STOLETNE IZKUŠNJE IN VAM PRIPRAVILA VRSTO SODOBNIH ZDRAVIL IN PRIPRAVKOV NARAVNEGA IZVORA ZA SAMOZDRAVLJENJE AKUTNIH IN KRONIČNIH BOLEZNI.

Lekova domača lekarna

lek ljubljana